

**WANDEL-
BIJLAGE**

KALVERPAD

GROTE SPOUWEN

In dit typische Haspengouws dorpje, op de grens van droog en vochtig Haspengouw, kan je genieten van het glooiende landschap en mooie verborgen hoekjes. Grote Spouwen, is één van de dertien Bilzerse kerkdorpen. De kenmerken van Droog Haspengouw – een open landschap met granen en suikerbieten- domineren, maar de invloed van Vochtig Haspengouw met zijn beekvalleien en zijn voorkeur voor veeteelt, weilanden en boomgaarden is vooral naar het westen toe merkbaar in het golvende landschap. De dorpskern (112m) is het hoogste punt en ligt pal op de scheidingslijn van Schelde- en Maasbekken. De laagste zone situeert zich in het natuurgebied de Molenbeemd (72m) dat de gelijknamige beek flankeert.

die de bijnaam 'kalveren' met fierheid dragen. Het is een heerlijke landschapswandeling van 9,1 km. De wandelaar passeert langs de mooiste hoekjes van het dorp, inclusief het natuurgebied De Molenbeemd. Een bijzonder natuurgebied, want het maakt deel uit van het NATURA 2000 netwerk van natuurgebieden in Vlaanderen.

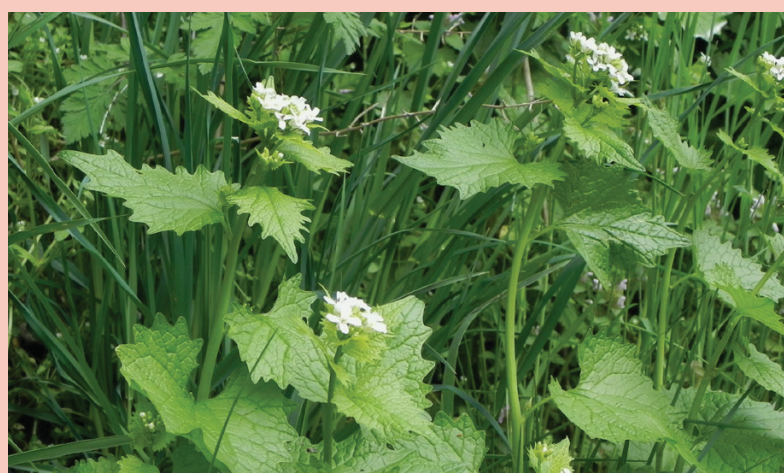

Meer soortenrijke natuur en een genietbaar landschap, zelfs in een omgeving vol menselijke activiteit, daar ijvert Natuurpunt voor. In deze uitgesproken landbouwstreek kiezen we voor natuur- en landschapsherstel onder de kerktoeren, dicht bij de mensen.

Natuurpunt richtte hier een landschapswandeling in, het Kalverpad. Hoe kan het anders? Zoals het Geitenpad in Kleine Spouwen is ook het Kalverpad genoemd naar de inwoners van Grote Spouwen,

Natuurpunt Spouwen-Amelsdorp

Je komt in dit landbouwlandschap langs boomgaarden, hagen, holle wegen, houtkanten en kleine bosjes. Ze lijken een vanzelfsprekendheid, maar dat is lang niet altijd het geval. Aanleg, onderhoud en behoud is in een aantal gevallen het werk van de vrijwilligers van Natuurpunt Spouwen-Amelsdorp. Het landschap werd immers 50 jaar geleden sterk gewijzigd door één van de eerste ruilverkavelingen.

Minsberg en chemin nr 1

Een paar honderd meter na de start van de wandeling komt men in een smal onverhard pad. Deze plaats heet Ménsberg in de volksmond. De overlevering wil dat voor de Franse revolutie hier de galg was opgesteld. In de twintigste eeuw was deze plaats echter vooral gekend als stortplaats voor huisvuil. In de jaren zeventig van de vorige eeuw, de periode van de rooipremies verdwenen hier honderden zo niet duizenden, hoogstammige fruitbomen in de ondergrond. Deze hoogte biedt een panorama over het brongebied van de Demer. Iets verder loopt het Kalverpad even over een oeroude verbindingsweg tussen Alden Biesen en Maastricht. Deze vergeten chemin nr 1 uit de Atlas der Buurtwegen kon dankzij de aanleg van het Kalverpad ten dele terug in gebruik worden genomen.

Weerterbos

Een restje van een oud hellingbos inspireerde Natuurpunt Spouwen tijdens de openingswandeling van het Kalverpad in 1996, om te ijveren voor de uitbreiding en het herstel van het bos over grotere delen van deze helling pal op de grens van vochtig- en droog- Haspengouw. Met hulp van het gemeentebestuur en een welwillende landbouwer kon een grondruil worden georganiseerd en werd het oude hellingbosje met een rijke voorjaarsbloei maar liefst met 3 ha uitgebreid. Vijftig Spouwenaren namen deel aan het aanplanten van dit jonge loofbos. Vandaag is dit een van de meer besloten en fraaie hoekjes van het Kalverpad.

De Molenbeemden

De beemden strekken zich uit langs de oevers en de flanken van de Molenbeek waarnaar het gebied is vernoemd. De

Molenbeek is een bijriviertje van de Demer op de grens tussen Bilzen en Riemst en behoort tot het brongebied van de Demer. Uit oude kaarten blijkt dat deze beemden de voorbije 250 jaar in hoofdzaak bestonden uit natte hooilanden met veel bomenrijen, hagen en een klein bosje. Tot aan de tweede wereldoorlog waren ze van groot belang voor de bevolking van Membruggen en Weert. Bijna ieder gezin pachtte er een stukje van de 'gemeenschappelijke' gronden voor begrazing of gebruikte de grond als hooiland.

Vandaag is het een natuurgebied dat bijna alle denkbare beschermde statuten geniet: Habitatrichtlijn, beschermd landschap en onderdeel van het Vlaams Ecologisch Netwerk. Natuurpunt kon in dit relatief smalle valleigebied een aantal gronden verwerven.

Vleeskleurige Orchis

De gemeenten Riemst en Bilzen zijn ook belangrijke eigenaars. Het was de gemeente Riemst die als pionier opereerde. Reeds op 3 maart 1983 startte het toenmalige gemeentebestuur van deze uitgesproken landbouwgemeente, met een natuurge-richt beheer van zijn gronden in de beemden. De resultaten bleven niet uit. Al na een paar jaar heroverden een aantal plan-tensoorten, waaronder de Vleeskleurige Orchis, hun plaats in het gebied. Ook tal van insecten en vogelsoorten profiteerden van de nieuwe aanpak. Vandaag is de waterral tegelijk een van de meest opvallende én kwetsbare soorten in het gebied. De ecologische waarde van dit gebied is groot, het is een hotspot voor de Limburgse natuur. Dankzij het Europese LIFE+ investeringsproject 'Habitatherstel in Vochtig Haspengouw' zal Natuurpunt verschillende belangrijke leefgebieden kunnen herstellen. Een mozaïek van prachtige bossen en bloemrijke hooilanden, daar gaan we voor.

Veel plezier op het Kalverpad.

De wandeling is gedeeltelijk berijdbaar voor kinderwagens.

Foto's wandelbijlage : Raymond Collings

